

Ediziun romontscha 02-2026

EDITORIAL

Dapli ch'in maletg

Historias, sentupadas e perspectivas ord la Casa s. Martin

Preziadas lecturas e preziai lecturs

En quella gasettina ein biars maletgs representai. Davos mintga maletg sezuppan historias, muments ed impressiuns tut persunalas.

Il carstgaun ei adina dapli che quei ch'ins vesa cun l'emprema eglia. Il veseivel – tgierp, gestic, secuntener e lungatg – ei en in senn la surfatscha. Davostier schaijan experientschas, regurdientschas, sentiments, speronzas e l'impurtonza individuala che nus dein allas caussas. Pér quellas fassetas invisiblas dattan ad in maletg sia profunditad.

Accumpignei nus sin in viadi da maletgs tras eveniments ed occurrenzas dils meins vargai. Davos beinenqual maletg stattan regurdientschas e sentupadas – per exempel quellas cun Cecilia Demont che ha operau avon onns en e per la CSM. Auters maletgs drezzan l'egliada anavon: Cun Heike Kausemann survegn la futura Casa s. Martin ina nova fatscha.

Era dall'entrada ella casa da tgira purtein nus maletgs en nus. All'occurrenza publica «Entrada en casa da tgira: Sfida? Crisa?» survegnan quels maletgs novas conturas e colurs. Forsa scuvrin nus cheutras ch'ei stat davos mintg' entrada en casa ina historia tut atgna – signada da cumiau, midada, speronza e nova entschatta.

E lu dat ei maletgs che nus considerein sco persesez. Per exempel la constataziun: «Nuot ei gratuit sin quest mund.» Mo constat quei maletg propi? Forsa ch'ei vala la peina da mirar pli exact e scuvierer tgei che carstgauns san regalar – in a l'auter temps, atenziun, sustegn e humanitad.

Jeu giavischel a Vus ina lectura animonta e bia scuvretgas captivontas denter ils maletgs e lur historias.

Da cor
Anna Jäger
meinacasa il zercladur 2026

FORMAZIUN DIL FUTUR

Scolaziun: Nua meina il viadi?

Quei ch'era avon in onn aunc in maletg en nos tgaus, pren ussa propi catsch: Ord nies siemi da daventar in menaschi da scolaziun ei daventau realitad.

Sut la reschia dad Yvonne Laura Bundi van la stad ils emprems tschun emprendists ella tgira alla partenza. El medem mument tschentein nus ils binaris per scolar egl avegnir era emprendistas ed emprendists ell'economia da casa, en cuschina ed el manteniment dil menaschi. Igl uost arvin nus nossas portas: nus beneventein classas da scola, envidein ad ina sera d'informaziun publica entuorn il tema scolaziun e purschin jamnas da fuffergnadi. Scolaziun ei futur. E mintga professiun ha siu agen scharm:

- cuschinier:a AFQ: **Deletg che colligia carstgauns.** Ord ingredienzas daventan experientschas.
- Economia da casa AFQ: **Multifariadad cun cor ed entelletg.** Siat roms – ina professiun.
- manteniment dil menaschi AFQ: **Indispensabel.** Savens senza vegnir encurschius. Procura che tut funcziuna.
- emploia:da specialisa:da da sanadad AFQ: **Vischinonza che dat confidonza.** Accumpogna carstgauns el mintgadi.
- specialist:a da tgira diploma:da SSS/SAS: **Segirtad ed orientaziun.** Cumbinescha savida dil fatg cun responsablidad.

Seigi quei gudiment, beinstar, funcziunalitad, vischinonza ni segirtad: mintgina da quellas professiuns contribuescha en sia moda e maniera da crear qualitat da viver ed accumpagnar carstgauns.

Tgi che vul formar siu avegnir anfla tier nus spazi per emprender, crescer ed haver success. Nus selegrein sin la proxima generaziun.

CSM

PRE-ANNUNZIA

OCCURRENZA PUBBLICA
ENTSCHATTA SETTEMBER 2026 / 19.00

SCOLAZIUN HA NUM FUTUR.
AFQ PROFESSIUNS EN
CASA S. MARTIN

Casa s. Martin, Via sogn Martin 17, 7166 Trun
081 929 32 00, www.casasmartin.ch

**INTERESSAUS?
TELEFONESCHA, NEU SPERASVI
NI SCRIVA A NUS IN MAIL.**

telefon 081 929 32 00
e-mail info@casasmartin.ch
Casa s. Martin, Via Sogn Martin 17, 7166 Trun

SFUNSAR EL JOB DA VACANZAS

Per spontans naven dall'annada 2012:

Sfundra duront las vacanzas da stad tier nus en differents munds professiunals e rimna empremas experientschas che portan tei vinavon. Scuviera novas habilitads, empen d'enconuscher persunas plein tensiun ed anfla ora tgei ch'ei en tei. Nus selegrein da saver beneventar tei tier nus.

CUN PAGA!

Annunzia per il job da vacanzas da stad

prenum, num		di da naschientscha	
adresa		telefon	
classa, scola		e-mail	

annunzia job da vacanzas da stad	Jeu hai _____ onns e vi nezegiar las vacanzas da stad per far empremas experientschas professiunals. Per in engaschi ellas vacanzas da stad stun jeu a disposiziun el spazi dils _____ entochen _____.
----------------------------------	--

liug, datum		suttascripziun	
-------------	--	----------------	--

Declaronza da consentiment dils geniturs/dils responsabels per l'educaziun

Cheutras confirmel jeu che jeu sun d'accord cun l'annunzia e l'execuziun d'ina piazza da vacanzas da stad da miu affon.

prenum, num		telefon	
liug, datum		suttascripziun	

Fiasta da stad

Sentupada, gudiment e buna luna: Era uonn ha la fiasta da stad purtau ensemen cussadentas e cussadents, parents, locataris e hosps.

Il maletg d'ina tradiziun carschida a cor ei inagada dapli secumprovaus. Tier ina buna tschavera, discuors animai ed ils tuns da tiba ed orgla da maun ei vegniu fatg fiasta, ris e viviu la cuminonza.

IN INSCUNTER

«Lu dei quei che vus haveis»

Davos mintga carstgaun stat ina historia. Entginas da quellas historias ein entretschadas stretgamein culla Casa s. Martin, sco quella da Cecilia Demont. Avon biars onns eis ella passada tras igl esch d'entrada dalla Casa s. Martin per entscheiver sia lavur. Oz viva ella cheu.

Che Cecilia Demont enconuscha omisdue varts dalla Casa s. Martin – quella d'ina anteriura collaboratura e quella d'ina cussadenta – fa sia historia specialmein captivonta. Quella historia raquenta d'ina dunna ferma, engrazieivla, aviarta e cordiala che pren decisiuns claras e communichescha directamein.

Dunna Demont, naschida 1938, ei carschida si cun siat fargliuns sin in bein puril a Sursaissa. Cunquei ch'ei deva lu aunc neginas maschinas, segidavan ils affons gia baul sil funs. Pli tard luvra van els ordeifer e purtavan lur gudogn a casa. Cun 20 onns ei Cecilia vegnida l'emprema gada a Trun nua ch'ella ha entschiet ina piazza da stagiun d'unviern. Ulteriuras piazzas da sesiun en Surselva ed a Flem ein suandadas. Ils meins da stad passentavan tut ils affons sil bein dils geniturs per gidar vid la lavur. Mirond anavos di ella: «Ins veva pli pauc, tut era pli plaun. Jeu erel cuntenta cun quei che jeu havevel. Ozildi dat ei tontas caussas. Forsa era ei perquei en mia affonza pli sempel dad esser cunctents.»

Cecilia Demont viva dapi varga in onn ella Casa s. Martin ed ha luvrau cheu durant 10 onns entochen sia pensiun.

Cun 29 onns ha ella maridau ed ha dacheudenvi menau cun siu um in'atgna pasternaria a Trun. Cu siu um ei morts ella vegliadetgna da mo 49 onns d'ina attacca dil cor ei quei stau in culp per ella e ses quater affons ella vegliadetgna denter tschun ed endisch onns.

Silla damonda da tgei ch'ella seigi specialmein loscha en sia veta di Cecilia Demont: «Sin mia forza d'esser cheu pils affons. Mia famiglia ei per mei il pli impurtont. E sin la habilitad da veser ed apprezzar il bi, buca mo il trest.» Oz dumbra lur famiglia tschun biadis e tschun sutbiadis.

Cura ch'ils affons ein vegni independents, ha il 1990 il schef dalla Casa s. Martin da lezzas uras dumandau, sch'ella vegli surprender ina piazza d'agid en sala e caffetaria. Ella ha dau tier. Suentar

cuort temps ha el manegiau: «Eigentlich chöntisch du grad blyba.» Aschia eis ella restada tochen sia pensiun igl onn 2000.

Ella seregorda bugen da quei temps: «Nus vevan adina bien in cun l'auter, ton el team da cuschina sco en sala. Igl ei stau ina aschi biala collaboraziun. Da lezzas uras havevan nus in legher cuschinier che raquintava bugen sgnoccas.»

La caffetteria era lu aunc integrada ella sala da magliar ed accessibla sulettamein per parents e cussadentas e cussadents. Ella raquenta: «Biars andaments ein restai semeglionts entochen oz. Las uras da preschientscha ein daventadas pli regularas. Da lezzas uras savevan dis da lavur tuttavia cuzzar diesch ni endisch uras.»

Suenter sia pensiun ha Cecilia Demont nezegiau il niev temps gudignau per viagià, il bia ensemen cun sia sora ni ina biadia. Per excursiuns cun in'amitga tras il chantun Grischun cumprava ella il BÜGA. Ella ha visitau per exempel: Italia, Creta, Mallorca, Bulgaria, Rhodos, Croazia, Sicilia, Gran Canaria, Serbia, Austria, l'Engiadina e la Part Sura Bernesa.

Sil viadi a casa da Kitzbühel cugl auto, ha la polizia reteniu ella, cun quei ch'ella seigi carrada enstagl dils 60, 80km/h lubi. Per la multa han ils schillings da tuts conviagiatur buca tunschiu. «Nus havevan sin via dau ora tut nos daners», raquenta ella riend. Frans svizzers ha il polizist buca vuliu acceptar. El ha detg: «Lu dei quei che vus haveis.»

Era pli tard ha Cecilia Demont priu sias decisiuns sapientivamein ed a moda autodeterminada. Sia lubientscha da manischar ha ella dau giu voluntariamein ella vegliadetgna pli aulta. Medemamein ha ella decidiu sezza, cura ch'il dretg mument era arrivaus da secasar ella Casa s. Martin. Quella autodecisiun seigi era stada per sia famiglia in grond levgiament.

Ad ella plai ei en Casa s. Martin. La maglia gusta fetg bein a Cecilia Demont, il persunal seigi curteseivels. Ella gauda sia indipendenza, sa vegnir ed ir cu ella vul ed appreziescha la cuminonza en casa. Cunzun separticipescha ella bugen allas purschidas dall'activaziun: zambergiar, gimnastica, trenament dalla memoria. «Igl ei bien ch'ei dat la Casa s. Martin. Tgei fagessen nus, sche la casa fuss buca cheu?» Lur engrazieivladad commuenta. Ella di: «Engrazieivladad fa cuntents. Semplamein esser cuntents cun quei ch'ins ha.»

AVEGNIR

Il futur ha in num: Heike Kausemann.

Dil futur dalla Casa s. Martin fagein nus maletgs. Cun Heike Kausemann survegn quei maletg ina fatscha. Cun la fin dil mandat ad interim dad Anna Jäger per la fin digl onn surpren Heike Kausemann igl 1. da november 2026 la responsabladad per la Casa s. Martin.

Ella porta cun ella experientscha da menar da biars onns el sector da sanadad, enconuscha la Surselva, sia glied e las sfidas dil futur. Plinavon eis ella gia oz engaschada en differentas gruppas da lavur dalla Reit da sanadad Surselva, alla quala la Casa s. Martin entra prevedentamein il 2027.

Nus selegrein sin la collaboraziun, sin novs impuls e sin formar comunablamain igl avegnir dalla Casa s. Martin. Cordial beinvegni, Heike Kausemann!

CSM

RESERVA IL DATUM!

OCCURRENZA PUBBLICA
06 D'OCTOBER 2026 / 19.00

ENTRADA EN CASA DA TGIRA:
SFIDA? CRISA?

Casa s. Martin, Via sogn Martin 17, 7166 Trun
081 929 32 00, www.casasmartin.ch

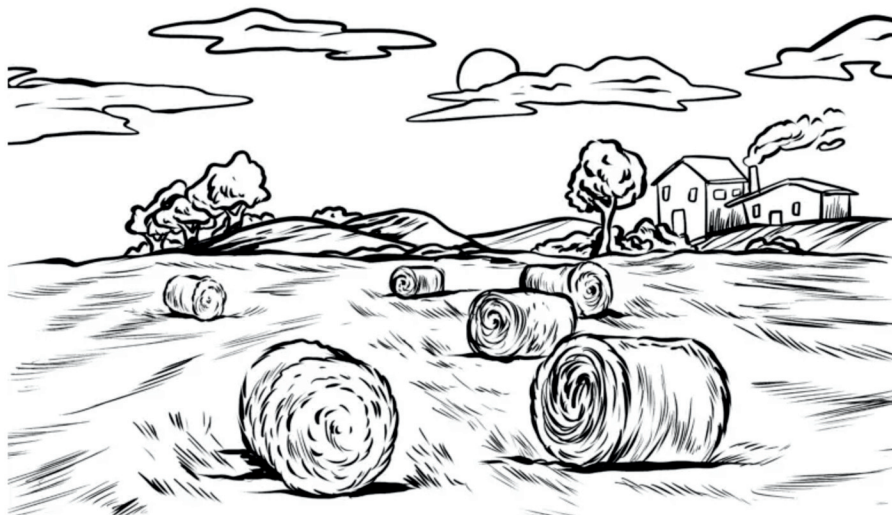
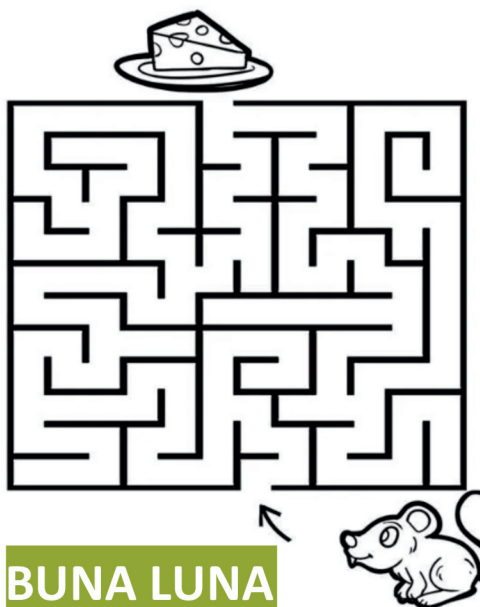

Olimpiada a Trun

Il survetsch civil s'auda tier il sistem d'obligaziun da survetsch svizzer ed el vegn per exempel applicaus en secturs d'interess public cun paucas resursas. Ils civis han rinforzau la Casa s. Martin punctualmein per l'olimpiada da stad. Il sustegn ei staus genials, il brat beinvegnius e dumandaus e l'atmosfera oreifra e plein legria. Nus engraziein cordialmein a nos civilists per lur engaschi apprezziau tier nus a Trun. Medemamein engraziein nus als affons da scola da Trun, ils quals han visitau nus per ina damaun da giugs.

Tgei persuna sa il meglier tgei che maunca als auters? - In lader.
 Tgei ei adina cheu per tei, era sche ti crodas? - Il plantschiu.
 Tgei fan ils matematichers en iert? - Trer ragischs.